

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HUDEBNÍ KULTURY

**Významní čeští rozhlasoví hudební režiséři po roce
1945**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kateřina Hepfelová

Popularizace hudební kultury

Vedoucí práce: doc. MgA. Jiří Bezděk, Ph.D.

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a)
samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů
informací.

Plzeň, 15. 4. 2015

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. MgA. Jiřímu Bezděkovi, Ph.D. za cenné rady, příjemnou spolupráci a metodické vedení práce.

Obsah

Seznam zkratk	2
1 ÚVOD	3
2 HISTORIE ROZHLASU V ČECHÁCH	4
2.1 Celoplošné stanice Českého rozhlasu	4
2.1.1 Český rozhlas Praha	4
2.1.2 Český rozhlas Vltava	5
2.1.3 Český rozhlas Radiožurnál.....	6
2.2 Regionální rozhlasové stanice	8
2.2.1 Český rozhlas Plzeň	8
2.2.2 Český rozhlas Brno	10
2.2.3 Český rozhlas České Budějovice	11
2.2.4 Český rozhlas Sever.....	12
2.2.5 Český rozhlas Olomouc	13
3 ROZHLASOVÍ HUDEBNÍ REŽISÉŘI POVÁLEČNÉHO OBDOBÍ OD ROKU 1945	15
3.1 Klement Slavický 22. 9. 1910 – 4. 9. 1999	15
3.2 Václav Trojan 24. 4. 1907 – 5. 7. 1983	18
3.3 Miloslav Kabeláč 1. 8. 1908 – 17. 9. 1979.....	20
4 ODOBÍ 50. LET 20. STOLETÍ	23
4.1 Otmar Mácha 2. 10. 1922 – 14. 12. 2006	23
4.2 Josef Vobruba 6. 9. 1932 – 13. 8. 1982.....	25
5 60. LÉTA 20. STOLETÍ A UVOLNĚNÍ POMĚRŮ	27

5.1 Jaroslav Krček „nar.“ 22. 4. 1939	27
5.2 Vlastimil Hála 7. 7. 1924 – 29. 7. 1985	29
5.3 Jan Slimáček „nar.“ 31. 7. 1939	31
6 70. LÉTA A OBDOBÍ NORMALIZACE V ČESKÝCH ROZHLASECH	33
6.1 Jaroslav Zich 17. 1. 1912 – 20. 4. 2001	33
7 80. LÉTA.....	35
7.1 Radek Rejšek „nar.“ 6. 7. 1959	35
8 90. LÉTA A SOUČASNÁ ROZHLASOVÁ TVORBA.....	37
8.1 Emil Skoták „nar.“ 1954	37
9 SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH REŽISÉRŮ Z ŽÁNROVÉHO HLEDISKA	38
10 ZÁVĚR.....	39
11 RESUMÉ.....	40
12 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	41
Literatura.....	41
Zdroje	41
13 SEZNAM PŘÍLOH.....	42
14 PŘÍLOHY	43

SEZNAM ZKRATEK

AMU – Akademie múzických umění

Aj. – a jíní

HAMU – Hudební a taneční fakulta AMU

JAMU – Janáčkova akademie múzických umění

Např. – například

1 ÚVOD

Hudební režisér je člověk, který vede nahrávání, který dostane dramaturgický plán, v kterém je daný přesný repertoár, s jakými interprety bude pracovat a především, kde se záznam bude natáčet. Tento režisér má za úkol realizovat dané požadavky. Tedy se snaží nahrát repertoár s interprety, dále se věnuje postprodukční fázi, dříve střihu, dnes počítačové postprodukci, zároveň ručí za výsledek zvukového záznamu. Práci režiséra musí vykonávat člověk, který rozumí technické stránce, zná hudební rovinu a dokáže si poradit s problematikou zvukového záznamu.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, v první části jsem se snažila nastínit historii rozhlasu v Čechách, kde se zaměřuji na celoplošné stanice Českého rozhlasu a regionální rozhlasové stanice. V druhé části své práce se důkladně věnuji hudebním režisérům. Režiséři, které jsem si pro svou práci zvolila, byli vybráni na základě plánu rozdělení mé bakalářské práce na jednotlivá období 2. poloviny 20. století, která by měli reprezentovat právě tyto zástupci. Zároveň jsem takto vybrané osobnosti volila vzhledem k dostupnosti materiálů a informací týkajících se těchto osobností.

Cílem mé bakalářské práce bylo hlubší zkoumání životů jednotlivých režisérů, zaměření se na jejich charakteristiku režijní práce a působení v rozhlase.

2 HISTORIE ROZHLASU V ČECHÁCH

2.1 Celoplošné stanice Českého rozhlasu

2.1.1 Český rozhlas Praha

„Vážení posluchači, hlásí se vám Středočeské krajské vysílání Československého rozhlasu.“¹ Těmito slovy zahájilo své vysílání nové krajské studio tehdejší Československého rozhlasu. A to 1. dubna 1963. Přesně 31. srpna 1964 vzniklo další krajské studio, a to Vysílání pro hlavní město Prahu. Program musel být hotový každý den již v deset hodin, aby včas byl doručen do karlínské budovy rozhlasu. Tam ho režiséři s hlasateli a techniky nahráli na magnetofonový pás, z něho se pak vysílalo. Tento koloběh fungoval již do vzniku VHMP, kdy redakce Československého rozhlasu a Vysílání pro hlavní město Prahu našly společné sídlo v rozhlasové budově Karlín.

V roce 1968 se šéfredaktor Jan Čejka své funkce vzdal, na jeho místo nastoupil Rudolf Jaroň. Toho roku se poprvé uvažovalo o spojení obou studií. Ředitelství Československého rozhlasu nápad zamítlo. Ke sloučení obou stanic nakonec došlo až po třiatvaceti letech.

Rok 1990 byl pro obě stanice zlomový. Do redakce se po dlouhé době vrací někteří redaktoři. 2. ledna 1991 došlo ke sloučení obou stanic. Vzniká nová stanice s názvem Regina Praha. Na program se dostávají čtyři zpravodajské relace. Dále se vysílají pořady pro postižené občany, pro národní menšiny žijící v regionu.

Samostatné vysílání Reginy nastane v roce 2001. V říjnu 2002 z důvodu lepší čitelnosti obou stanic, dojde k přejmenování středočeského programu na ČRo Region. Rozhlasová stanice drží tempo s dobou, především co se týče nových technických možností.

Rok 2002 byl pro sídlo ČRo Regina zlomový, v té době ovládaly Prahu ničivé povodně. Stanice našla dočasné zázemí v budově Českého rozhlasu na Vinohradech, protože budova musela projít rekonstrukcí.

¹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 552

Vedoucí pracovníci

1963 – 1968 Jan Čejka, Jiřina Kotrčová

1968 Rudolf Jaroň

Po roce 1968 Jan Čejka, Jaroslav Veverka, Zdeněk Třešňák

1991 – 1992 Petr Zborník

1992 – 1993 Michal Novotný – od roku 2002 také ředitel

ČRo Region²

2.1.2 Český rozhlas Vltava

Pokusy o vysílání na území Československa začaly po 1. světové válce. 28. října 1919 u příležitosti vzniku Československé republiky byl z vojenské vysílací stanice odvysílán první rozhlasový pořad složený ze slova a hudby.

18. května 1923 bylo zahájeno první rozhlasové vysílání, vysílalo se ze stanu, který patřil skautům v Praze – Kbelích.

Československo se tak stalo jednou z prvních evropských zemí, kde se pravidelně vysílalo. Zakladatelé rozhlasového vysílání byli Miloš Čtvrtnický, Eduard Svoboda a Ladislav Šourek. Tito muži založili společnost Radiojournal, československé zpravodajství radiotelefonické, spol. s.r.o. Finanční podporu pro rozhlas měla firma Radioslavia. Na místo ředitele programu nastoupil Miloš Čtvrtnický, technickým ředitelem se stal Alois Svoboda. V roce 1923 vycházel měsíčník Radiojournal, který posluchačům přinášel informace o vysílání.

² JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 552

Stanice Českého rozhlasu v roce 1993 navázala na stanici Vltava Československého rozhlasu. Začátek vysílání stanice nelze přesně datovat, protože se do dnešní podoby vyvíjela složitým způsobem.

V programové struktuře dominují pořady s klasickou hudbou starší i soudobou, jazz a alternativní hudba, literární pořady a kulturní publicistika. Zařazeny jsou také speciální programové řady, například Španělský rok. Stanice vysílá 24 hodin denně.

Od 5. května 2014 má Vltava nové schéma, které se změnilo po 12 letech. „První fázi dominují informace, dozvíme se, kde se v kultuře co děje a jaké to je. Druhá fáze otevírá prostor pro setkávání s lidmi, kteří žijí kulturou. V odpoledním vysílání přineseme poučení – nabízíme nové pohledy, kontexty, otevíráme obzory. Poslední čtvrtá fáze představuje umění. Začíná osmou hodinou večerní a přináší rozhlasové hry, špičkové hudební přenosy i komponované večery³.“

2.1.3 Český rozhlas Radiožurnál

Rok 1925 zaznamenal vývoj rozhlasové a programové tvorby. Rozhlas přestal být prezentován jako zajímavá technická atrakce a začal být vnímán jako prostředek masového působení. Zkvalitnění rozhlasové práce přinesl rozvoj techniky, ale i koncepční programová hlediska. Vedení rozhlasu žádalo vysokou uměleckou úroveň rozhlasového vysílání, a tak se redaktoři nejvíce soustředili na oblast hudebních programů. Preferovala se především hudba klasická, zábavná hudba byla opodál. I když se tato myšlenka jevila jako naivní, dá se říci, že i přes značné ekonomické potíže rozhlas nespádl do komerce, jako tomu bylo v Evropě. Rozhlas tak svým posluchačům nabídl poslech klasiků světové, české a slovenské hudby. Díky této myšlence rozšířil kulturní rozhled obyvatelstva více než některá kulturní a vzdělávací střediska.

První název této rozhlasové stanice zněl Český rozhlas 1 – Radiožurnál. Jednalo se o celoplošnou veřejnoprávní stanici Českého rozhlasu. Zaměřuje se především na aktuální

³ <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

zpravodajství a publicistiku. Radiožurnál vznikl při významné události rozdělení Československa, jako česká stanice, která od roku 1993 do prosince 1999 nesla jméno Hvězda. Ředitelkou stanice v roce 2007 se stala Barbora Tachecí, která v roce 2008 byla odvolána. Vedením stanice byl pověřen šéfredaktor Alexandr Pícha.

Mezi nejznámější pořady rozhlasu řadíme „Zelenou vlnu“, kterou mohou posluchači slyšet od přelomu 60. a 70. let 20. století. Dále je to pořad „Zápisník zahraničních zpravodajů“, který patří k jednému z nejstarších pořadů v Československu. Jde o rozhlasový magazín s reportážemi zahraničních zpravodajců.

Mezi sportovní pořady zahrnujeme „S mikrofonem za fotbalem“ a „S mikrofonem za hokejem“, kde můžeme živě poslouchat fotbalová či hokejová utkání⁴.

⁴ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 39

2.2 Regionální rozhlasové stanice

2.2.1 Český rozhlas Plzeň

Český rozhlas Plzeň je jednou z dvanácti regionálních rozhlasových stanic starajících se o veřejnoprávní vysílání v České republice. Za svou více než šedesátiletou historií si mezi jinými studii vydobyl pevné postavení a to nejen díky svojí posluchačské oblíbenosti, ale i díky bohaté a velmi kvalitní hudební, slovesné tvorbě, ta se nesmazatelně zapsala do archivů a hudebních kabinetů nejen Českého rozhlasu, ale i spousty dalších organizací.

„Hovoří Plzeň, svobodná Plzeň hovoří. Voláme vás, občané města Plzně a celých západních Čech. Oznamujeme vám, že jsme se zbavili nadvlády Němců a jsme svobodní.“⁵
Těmito slovy začala historie Českého rozhlasu v Plzni.

Plzeň bojovala o zprovoznění vlastní vysílací stanice již ve dvacátých letech minulého století. 1. července 1945 se vysílací stanice v Plzni stala součástí Československého rozhlasu. Poslední americký pořad byl odvysílán 28. září 1945 a poté bylo plzeňské vysílání zařazeno do celostátního schématu. Plzeňský rozhlas měl málo financí na to, aby mohl fungovat na samostatném poli, a proto začal vydávat časopis „Hovoří Plzeň“. V roce 1945 získal rozhlas po dobu pěti let pět místností ve škole ve Škroupově ulici, odkud vysílal svým posluchačům. Studio pro orchestr bylo vybudováno v tělocvičně školy. Počátkem roku 1946 začíná rekonstrukce budovy bývalého sanatoria ve Škrétově ulici, do budovy se jako první stěhuje administrativa rozhlasu. V dubnu další jeho část. V budově ve Škrétově ulici vydržel rozhlas až do postavení nové budovy na náměstí Míru.

Velká pozornost byla věnována zejména vzdělávacím pořadům. Zpočátku rozhlas vysílal pravidelně čtvrthodinové přednášky různých odborníků. Pracovníci rozhlasu se režírně podíleli na rozhlasových hrách. Mezi hlavní režiséry her patřil divadelník Bohumil Vávra. Mnoho programového času bylo věnováno hudebnímu vysílání, které se skládalo z živé i reprodukováné hudby. Ta se posluchačům vysílala osm hodin týdně.

⁵ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 39

V září 1953 bylo v plzeňském rozhlasu vybudováno kádrové oddělení. Ředitelem kádrového referenda byl zvolen Miloslav Barborka. Se zřízením oddělení začaly probíhat prověrky pracovišť a kolektivní změny. Velkým přínosem tohoto období bylo postavení nové rozhlasové budovy, která byla projektována přímo pro činnost rozhlasu. Budova reprezentuje architekturu čtyřicátých let a je dodnes jednou z nejvýznamnějších staveb v Plzni.

Prvním hudebním redaktorem se stal hudební vědec Antonín Špelda. S pomocí dalších pracovníků se zasloužil o vysokou úroveň hudebního vysílání v Plzni. Hudební redakce se skládala ze čtyř pracovníků, jeden vedoucí a tři redaktori. Patřil sem rozhlasový orchestr se 44 členy. Začaly se vysílat soutěže a ankety.

I přes rozšiřování vlastního vysílaného programu a zlepšování regionálního zpravodajství s vysokým podílem příspěvků i pořadů pro stanice ČRo 2 a ČRo 3 docházelo k postupnému snižování personálního stavu stanice až na 70 zaměstnanců. Redaktori, kteří obohatili především hudební vysílání, museli v této době přejít na externí spolupráci.

Rozhlas Plzeň usiluje o to, aby i v novém tisíciletí naplňoval své poslání v nezúžené podobě a byl alternativou silnému komerčnímu rozhlasovému trhu v západních Čechách. Především je jeho cílem uchovávat kulturní vědomí ve svých posluchačích⁶.

⁶ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 538

2.2.2 Český rozhlas Brno

Brněnské rozhlasové studio je po Praze druhý nejstarším vysílacím rozhlasem v naší republice. K pokusům v oblasti radiofonie zde došlo ještě před zahájením pravidelného vysílání. V únoru 1922 se brněnské radiotelegrafní a radiotelefonní stanici podařilo odvysílat bezdrátově několik národních písní. Vysílání zachytily stanice v Itálii a Dánsku. Po pokusu, který provedli u příležitosti státního svátku v roce 1920 vojáci z vysílačky na pražském Petříně, šlo o druhé radiofonní vysílání z našeho území zachycené v cizině.

Nejzávažnějším úkolem v brněnském rozhlase byla technická stránka vysílání a propagace rozhlasu. První pokusy se konaly od 10. do 13. května 1924. Tehdy se vysílalo z budovy v Komárově. Od 12. července se pravidelně vysílaly burzovní zprávy od 14.00 do 14.15 hod. V pavilonu na střeše Zemanského domu bylo zřízeno první studio, které pravidelně vysílalo díky radiotelefonii – bez drátů, tento vynález do studia přitahoval mnoho techniků.

Brněnský Radiojournal kolem sebe soustředil spolupracovníky ze všech oborů. Na pořadech se podíleli hlavně členové brněnského Národního divadla, profesori a žáci brněnské konzervatoře. Mezi první účinkující řadíme Brněnské kvarteto, Kvarteto Radiojournal, pěvkyni Levíčkovou – Čechovou a šestnáctiletého klavírního virtuosa Rudolfa Macudzinski.

Brněnské vysílání nabízí pestrou hudební nabídku od populárních a folklorních písní až po vážnou hudbu. Dále se věnuje zpravodajství, publicistice a zábavným pořadům. Cílem rozhlasu je co nejlépe informovat posluchače o kulturním dění, radit při stresových situacích či zpestřit jejich poslechový rozhled⁷.

⁷ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 487

2.2.3 Český rozhlas České Budějovice

Jihočeský vysílač, jehož nástupcem se stal Český rozhlas České Budějovice, zahájil vysílání 5. května 1945, ale vzápětí se dostal do rukou nacistů. Od rána 9. května 1945 se ale již opět ozývala hlášení, vytvářená Čechy a určená obyvatelům jihočeské metropole v souvislosti s postupy vojsk.

Prvním hlasatelem zároveň prvním reportérem z příjezdu Rudé armády byl Václav Piloušek, člen revolučního výboru. První znělkou stanice bylo vytrubování a noční volání věžného z Černé věže, natočené na gramofonovou fólii. Znělkou mezi regionálním a celostátním vysíláním se stala píseň „Když jsem šel tou Putimskou bránou“, tato znělka se používá dodnes, avšak se změněným aranžmá.

Sídlem rozhlasového studia byla českobudějovická radnice, brzy se však přestěhovalo do dívčího lycea v ulici U Tří lvů 1, Český rozhlas České Budějovice zde sídlí dodnes. Po válce se k rozhlasu nastěhoval úřad německého majetku. Pro rozhlasový provoz byl celý objekt využit od hudebního či činoherního studia až po režii, hlasatelnu apod.

Od 9. května 1945 po Václavu Pilouškovi, který moderoval zprávy, se začala objevovat jména J. Tajrich, Zdenka Bisková, Josef Merunka, Věra Vacková, Miroslav Kalný. Reportáže ze soudů s německými kolaboranty patřily Vladimíru Michalovi.

Vysílání rozhlasu je zaměřeno na regionální dění, svým dosahem region přesahuje. Program Českého rozhlasu České Budějovice je vyhrazen pro střední a starší generace posluchačů. Cílem vysílání je informovat posluchače o aktualitách regionu, kultuře či sportu. Posluchač může rozšířit své vědomosti odbornými pořady, publikacemi či zpravodajskou relací⁸.

⁸ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 507

2.2.4 Český rozhlas Sever

Ústní nad Labem mělo za sebou poslední letecký nálet, za Krušnými horami duněla blížící se fronta. Vojenská vysílačka umístěná v protileteckém bunkru pod Mariánskou skálou, která za války hlásila náletovou situaci pro město a okolí, zmlkla. Ozvala se znovu 8. května 1945 ve 14.00 hod. první hlášením v českém jazyce. Technickou obsluhu 80 W vysílače ještě dělali Němci, ale ti během odpoledne utekli.

„Českoslovenští občané, velení ve městě převzal dnešním dnem Revoluční národní výbor, ustanovený včera 7. května 1945 v podvečer. Zachovejte klid, zůstaňte na svých pracovištích. Hlavně je nutné zachovat zásobování města,“⁹ tlumočil prohlášení Revolučního národního výboru z improvizovaného rozhlasového pracoviště z bunkru pod Mariánskou skálou Miroslav Chmelík. Tehdy se začala psát historie českého rozhlasového vysílání z Ústí nad Labem.

V červenci 1945 se psala nová kapitola rozhlasového vysílání v Ústí nad Labem, zařízení rozhlasu bylo přestěhováno do budovy spořitelny na hlavním ústeckém náměstí. Odtud byla natažena anténa na věž staré radnice. Ve třech podkrovních místnostech sídlila redakce, technická pracoviště a studio. Prostory spořitelny však přestávaly stačit, a tak se vedení rozhodlo rozhlas přemístit do vily bývalého německého továrníka Wolfruma v ulici Na Schodech 10, kde sídlí dodnes. Hlavním důvodem přemístění rozhlasu byla skutečnost, že se vila nachází na vyšším místě, tak byl umožněn lepší poslech. Do studia se vešly orchestry, po přemístění začaly živé koncerty hudebních a pěveckých souborů.

K rozhlasovému vysílání severních Čechů patří krátká spolupráce Krušnohorského rozhlasu. Později se vysílání rozšířilo na okolí Teplic. Rozhlas spolupracoval se studiem v Mostě a v Chomutově. V roce 1947 konkurenční rozhlas v Ústí nad Labem a Liberci převzaly teplický vysílač, a tak v průběhu roku 1948 Krušnohorský rozhlas zanikl.

Český rozhlas Sever hraje svým posluchačům převážně českou hudbu od popu, rocku, folku až po country. Hlavním cílem Severu je co nejefektivněji informovat

⁹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 507

posluchače o aktuálních informacích v regionu, obohatit jejich vědomosti pomocí odborných pořadů či publikací¹⁰.

2.2.5 Český rozhlas Olomouc

Pokusy o založení olomouckého rozhlasu spadají do druhé poloviny dvacátých let. Snaha o zřízení studia v Olomouci se zvýšila v roce 1936, kdy se uskutečnila porada olomouckých zájemců, svolaná na podnět Městské rady hlavního města Olomouce do zasedací síně městské radnice. Rezoluce vydaná ze zasedání připomíná „*mimořádně důležitý kulturní, umělecký, vědecký i hospodářský význam Olomouce jako přirozeného střediska rozsáhlého svérázného kraje s dávnou tradicí*“¹¹.

Úsilí o založení stálého rozhlasového studia došlo naplnění až po druhé světové válce. Z 18. června 1945 pochází Memorandum ve věci zřízení rozhlasového studia v Olomouci, zasláné ministerstvu informací v Praze.

Konečné rozhodnutí přišlo až 19. listopadu 1945. Bylo zřízeno rozhlasové studio, které se spojilo kabelem se sítí československých vysílačů. Sídlo rozhlasu se nacházelo v Hamburgerově vile v Olomouci. Po úplném vybavení rozhlasu, které mělo zařídit Český rozhlas, byl zahájen provoz vysílání, které bylo přiřazeno pod vysílání brněnského vysílače.

Studio začalo vysílat 9. ledna 1949, bylo sice podřízené Brnu, avšak mělo svůj vysílací čas i možnost vstupu na celostátní program. Samostatné vysílání bylo zahájeno v roce 1956.

Po normalizačních prověrkách musela většina pracovníků opustit rozhlas, v roce 1972 zůstalo v rozhlasovém studiu v Olomouci pouhých pět zaměstnanců, pouze jeden byl redaktor. Později se sice řady personálu rozšířily, ale rozhlas už nikdy nedosáhl své slávy a autority.

¹⁰ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 555

¹¹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 520

V roce 1989 po „sametové revoluci“ přišla se studiem nová kapitola. O jeho znovuoobnovení bojoval budoucí ředitel rozhlasu Mgr. Stanislav Červenka. Roku 1986 nastoupil do rozhlasu jako redaktor a dramaturg pro vážnou hudbu.

Po odchodu S. Červinky do důchodu na základě výběrového řízení nastoupil do role ředitele rozhlasu absolvent pražské DAMU Mgr. Pavel Hekela, během jeho působení ve studiu došlo k prodloužení vysílání na 17 hodin denně.

Cesta k samostatnému vysílání olomouckého rozhlasu nebyla jednoduchá. Dnešní studio má dostatečnou lidskou i technickou vzdělanost, aby mohlo navázat na práci svých předchůdců.

Olomoucké studio je považováno za kulturní instituci, která se snaží pečovat o národní kulturní bohatství, je považováno za jednu z předních kulturních institucí. V roce 2009 dostal olomoucký rozhlas cenu za přínos v oblasti kultury¹².

¹² JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 520

3 ROZHLASOVÍ HUDEBNÍ REŽISÉŘI POVÁLEČNÉHO OBDOBÍ OD ROKU 1945

3.1 Klement Slavický 22. 9. 1910 – 4. 9. 1999

Narodil se 22. 9. 1910 v Tovačově, pocházel z hudební rodiny. Jeho otec byl varhaníkem, sbormistrem, ředitelem kůru, houslistou.

Od roku 1927 studoval konzervatoř v Praze, věnoval se hned několika oborům: skladbě, dirigování, hře na klavír a violu. Po konzervatoři se nadále věnoval studiu skladby na mistrovské škole ve třídě Jiřího Suka, dva roky působil v dirigentské třídě, kterou vedl Václav Talich.

Radiojournal vytvořil novou profesi hudebního režiséra. Tým hudebních režisérů vybíral Miloslav Kabeláč, v rozhlasu pracoval od roku 1932. Po určité době našel pro rozhlas pracovníky, skladatele, mezi nimi byl i Klement Slavický, který po ukončení studia pracoval v pražském rozhlasu jako hudební režisér, dramaturg a dirigent. Vzápětí dostal nabídku spolupracovat s orchestrem. Kvůli nacistické okupaci se rozvoj orchestru opozdil. V rozhlasu se seznámil s Vlastou Voborskou, která pracovala na pozici hlasatelky a měla bohatý kulturní přehled. Po delší době se stala ženou Slavického. V roce 1947 porodila Vlasta syna Milana, který se stal významným hudebním skladatelem a vědcem. S týmem režisérů se Slavický snažil o změnu vysílání hudby lidu oblíbenou a to zamezit vysílání vážné hudby. Změna rozporu mezi rozhlasem a posluchači přišla vytvořením hudebních cyklů, které měly popularizovat vážnou hudbu a sledovat výchovu posluchačů. Důležitou složkou poslechu zábavné hudby se stal jazz, jehož pomocí se rozhlas snažil přivést posluchače k poslechu vážné hudby. Ke zlepšení vysílacích podmínek byla vypsána anonymní soutěž, soutěžící měli vytvořit veselou optimistickou píseň, do rozhlasu přišlo nespočet děl, porota ve složení Alois Klíma, Klement Slavický a Jan Rychlý udělila 14 cen¹³.

Klement Slavický se věnoval nejen rozhlasu, ale také kompoziční činnosti. Mezi jeho díla patří např. *1. Smyčcový kvartet*, *Dechové trio*, které pojednává o moravských

¹³ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 237

hudebních kořenech. *I. Symfonieta*, je první velkou kompozicí pro orchestr. Již při studiích u Josefa Suky studoval kompozici, kterou dokončil až po Sukově smrti. Skladby předválečného období Klement věnoval instrumentální hudbě. V době okupace se u Slavického v tvorbě poukazuje na neústupnost a revoltu vůči nesvobodě a násilí. Klement se přiklání k národní tradici, skladby jsou obohacené folklorními prvky, velký vliv je přikládán moravským lidovým písním. Vytváří vokální skladby *Své matce*, *Přírodě*, *Zpěv rodné země*. Lidová píseň se považovala za vlastenecké vyznání. V cyklu *Duchovní píseň* najdeme vlastenectví, víru a vítězství lidské důstojnosti, jedná se o žalozpěvné texty s doprovodem varhan. Době války se věnuje mužským dvojsborem *Lidice*, autorem textu k písni je František Halas.

Konec války dal lidem optimismus a naději. Klement pokračuje v hledání moravských kořenů. Vrací se ke vzpomínkám z dětství. Hlavní inspirací autora se stala krása a poezie lidových veršů. A tak vznikají písně s moravskou poezií *Vonička*, *Ej srdénko moje*, *Šohajé, šohajé*. Ve folklorních skladbách pokračuje a píše pro orchestr *Moravské taneční fantazie*, *Rapsodické variace pro orchestr*. Díky České filharmonii se orchestrionální skladby dostaly do zahraničí. Slavického písně natolik oslovily posluchače, až se staly repertoárem cizích orchestrů.

Na domácí půdě se úspěch autora neschvaloval. Změna politického systému přinesla novou dobu nesvobody. Klement Slavický s politickou situací nesouhlasil, v roce 1951 musel opustit místo v rozhlasu. Kvůli svému odporu k režimu byl vyloučen ze Svazu československých skladatelů, a tak se provozování jeho skladeb stalo nežádoucím. Příležitostně vyučoval a komponoval, zůstal tak stranou hudebního života.

V době normalizace přišla další vlna ústraní. Slavický i přes nezájem veřejnosti skládal dál, jeho skladby se však nehrály. Celkem napsal 4 symfoniety: *Symfonieta č. 4, která nesla název Pax hominibus in universo orbi*. Tato skladba je považována za skladbu k 40. výročí vzniku OSN, Slavický za ni dostal Zlatou pamětní medaili Organizace spojených národů. Klement Slavický zemřel v Prze roku 1999 ve věku 89 let. Napsal přes 50 děl pro klavír, varhany, komorní skladby a skladby vokální.

Charakteristika režijní práce Slavického byla zaměřena na zlepšení poslechu hudby, na vytvoření vztahu mezi posluchači a rozhlasem. Především se věnoval lidové poezii, jeho práce jsou naplněny vlastenectvím, což bylo viditelné na jeho tvorbě. Kvůli nesouhlasu

s politickou situací nebyla jeho práce tak výrazná, jak by se mohla zdát. Aniž by chtěl, opustil rozhlas a jeho režijní práce brzy skončila.

Nejznámější díla

- Zamyšlení nad životem
- I. symfonieta
- I. smyčcový kvartet
- Šohajové a Madrigaly
- Lidice
- Eseje a etudy
- Moravské taneční fantazie
- Rapsodické variace
- Suita pro klavír
- Píseň domova
- Furiant
- Partita pro sólové housle
- Rapsodie pro sólovou violu
- Intermezzi mattutini
- Fresky a Invokace
- Suita
- Trialog
- Musica monologica
- Tři studie
- Capriccia a musica
- Pax hominibus in universo orbi
- Psalmi¹⁴
-

¹⁴ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 227, 237

3.2 Václav Trojan 24. 4. 1907 – 5. 7. 1983

Václav Trojan se narodil roku 1907 v Plzni v rodině fotografa. Zaměřoval se na tvorbu širokého hudebního žánru, od taneční písně, přes filmovou a schematickou hudbu, až po vážnou a operní hudbu. V letech 1918 – 1919 působil jako vokalista v křížovnickém klášteře v Praze. Po maturitní zkoušce na gymnáziu studoval pražskou konzervatoř. Zde se věnoval hře na varhany, dirigentství a skládání skladeb. Po konzervatoři nadále studoval na mistrovské škole, kde se zaměřil na kompozici u Vítězslava Nováka, který se soustředil na dokonalé ovládnutí skladatelského řemesla, ale zároveň nechával volný směr v uměleckém řešení problémů. Trojan však byl natolik všestranný, že studoval nejen kompozici, ale navštěvoval kurs čtvrttonové hudby u Aloise Háby¹⁵.

Po absolvování konzervatoře v roce 1929 se stal učitelem hudby, byl pianista, houslista, violista a korepetitor v okruhu taneční a zábavné hudby. Komponoval jazzovou hudbu a získával zkušenosti díky praktickému využití svých dovedností. Dále spolupracoval s Dětským divadlem Míly Mellanové, kde se inspiroval na dětskou operu Kolotoč, ve které je viditelná humornost, zábavnost a pojetí moderní hudby autora.

V roce 1937 Václava Trojan působí v rozhlase na pozici hudebního režiséra a programového referenta. Po určité době se Trojan dostává do režijního týmu, který založil Miloslav Kabeláč. Zde pracuje po boku Klementa Slávickeho. Práce v rozhlase přinesla Trojanovi vazbu k lidové písni a tradiční české hudbě, ale také finanční a sociální zázemí. Dále také uplatnění v Dechovém kvintetu, který se zabýval tématem české lidové písně, díky této zkušenosti se Trojan obohatil o období v mnoha pásmech lidových písní z různých krajů. Ve spolupráci s režisérem Jiřím Frejkou připravil několik inscenací pro Národní divadlo a Divadlo Urania.

Trojanova tvorba pronikla i do zahraničí, kde se nejvíce prosadil svojí hudbou k loutkovým filmům Jiřího Trnky. Václav Trojan byl oceněn zlatou medailí v oblasti filmové hudby a zvláštní cenou za gramofonovou nahrávku hudby k filmu Špalíček. Hudba nahrazuje mluvené slovo v loutkových filmech, a proto se jeho hudba objevuje i v orchestrálních a komorních suitách.

¹⁵ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 529

Václav Trojan také zkomponoval hudbu k Tylovu Strakonickému dudákovi a Zlatému jelenovi, kterého napsal Klicpera. Pro divadlo Uranie zkomponoval hudbu k Shakespearově hře Sen noci svatojánské. Velmi oblíbená hudba je hra se zpěvy s názvem Paní Marjánka, Matka pluku. Dále se věnoval orchestrionální hudbě, zde napsal klavírní trio Boženy Němcové, trubkové sólo Concertino nebo dechový kvintet Divertimento a mnohé další¹⁶.

Charakteristika režijní práce Václava Trojana byla zaměřena na tvorbu širokého hudebního žánru, od taneční písně, přes filmovou a schematickou, až k vážné a operní hudbě. Dále se zaměřil na lidové písně, v kterých je patrné vlastenectví či láska k přírodě. Díky Trojanovu citu pro realismus, spojeném s poetickým viděním, se jeho zkušenosti uplatnily ve spolupráci s režisérem Jiřím Frejkou, s nímž připravil několik inscenací pro Národní divadlo a Divadlo Urania.

Nejznámější díla

- Kolotoč
- Zlatá brána
- Sen noci svatojánské
- Baletní pantomima
- Celovečerní pohádkový balet
- Pohádka pro smyčcový orchestr
- Poetická suita
- Čtyři karikatury
- Paní Marjánka
- Klavírní trio
- Román s basou
- Broučci
- Zlý jelen
- Strakonický dudák

¹⁶ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 571

Filmová hudba

- Bajaja
- Staré pověsti české
- Osudy dobrého vojáka Švejka
- Špalíček
- Zasadil dědek řepu
- Vodníkův mlýn
- Žabák
- 1948 Císařův slavík
- 1951 Paní Marjánka, matka pluku
- 1966 Poslední růže od Casanovy¹⁷

3.3 Miloslav Kabeláč 1. 8. 1908 – 17. 9. 1979

Miloslav Kabeláč se narodil v roce 1908 v Praze, byl český hudební skladatel, hudebník, pedagog. Dodnes patří mezi nejvýznamnější české skladatele 20. století. Na pražské konzervatoři vystudoval skladbu u Karla Boleslava Jiráka, dále dirigování u Pavla Dědečka. V mistrovské škole se Kabeláč věnoval klavírní hře u Viléma Kurze.

V roce 1932 pracoval v pražském rozhlasu jako dirigent a jeden z prvních hudebních režisérů. Jako hudební režisér poznal Kabeláč velké množství hudby, snažil se hudbu studovat do hloubky a detailně proniknout do problematiky interpretace. Tehdejší šéf hudebního odboru Radiojournal Jiráka, pověřil hudební režiséry celkovým hodnocením kvality provedení, každý si musel udělat názor na interpretaci dané skladby. Do týmu režisérů přišli i další skladatelé: Karel Ačerl, Klement Slávicový, Iša Krejčí, Václav Trojan, Jan Kapr, Jan Fadrhons aj. Roku 1934 se Kabeláč stal vedoucím skupiny hudebních režisérů, o rok později tajemníkem hudebního provozu. V rozhlase se dostal k dirigování, které mu ubíralo čas na komponování.

¹⁷ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 227

Kabeláč se nejvíce věnoval vedením komorního souboru „Kabeláčův soubor“, se kterým nacvičoval i těžká a velmi závažná díla. Se svou ženou Bertou Rixovou, sólistkou u klavíru zahrál v přímém vysílání z rozhlasového studia koncertní hudbu pro klavír, žestě a harfy od Paula Hidemitha, tehdy toto dílo zaznělo poprvé. Komorní soubor účinkoval při rozhlasovém provedení Kabeláčovy Malé vánoční kantáty Hra s jesličkami. Nadále se dostal k dirigování orchestru, nejčastěji v letních měsících, kdy Česká filharmonie zastupovala orchestr Radiojournalu. S orchestrem FOK vedl v rozhlase různé populárnější programy¹⁸.

Díky Aloisu Hábovi se Kabeláč poprvé setkává s mimoevropskou hudbou, respektive s arabskou hudbou. V roce 1935 vystupoval v Praze proslulý indický tanečník Uday Shankar a hudební soubor. Setkání s indickým souborem bylo pro Kabeláče mimořádnou inspirací. Podzim roku 1938 byl pro Kabeláče i Slávického zásadní, byli přijati za členy Umělecké besedy, kde byli velmi aktivními členy a funkcionáři. Tato zkušenost pro ně znamenala mnoho¹⁹.

Po okupaci nacistickými vojsky roku 1939 se Kabeláč stahuje do soukromí, protože jeho žena byla Židovka. Přestal vystupovat s „Kabeláčovým souborem“, skončil s dirigováním. Nadále však tvořil pod pseudonymem Jaromír Bláha. Zpět na veřejnost se vrátil až po válce. Také se nastupuje do rozhlasu, který se dost změnil. Svůj soubor už znovu neobnovil, práce v rozhlase ho natolik zahltila, že na soubor nezbýval čas, volný čas věnoval komponování. V roce 1946 se Kabeláč stal jednatelem Umělecké besedy, kde dříve pracoval. V rozhlase nadále působil jako dirigent a režisér²⁰.

V roce 1957 opouští rozhlas, věnuje se učitelství na pražské konzervatoři, které trvalo do roku 1962. Zajímá se o gregoriánský chorál a hudbu neevropskou. V 50. a 60. letech se Kabeláč aktivně zapojuje do různých organizací, především v hudebním odboru Umělecké besedy, stává se předsedou Komise pro studium mimoevropské hudby a předsedou Komise pro elektronickou hudbu. Spolupracoval se sborem Les Percussions se

¹⁸ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, 282

¹⁹ NOUZA, Zdeněk. *Miloslav Kabeláč: tvůrčí profil skladatele.*, s. 39

²⁰ NOUZA, Zdeněk. *Miloslav Kabeláč: tvůrčí profil skladatele.*, s. 70

Strasbourg. Dostává cenu hudební kritiky za nejlepší skladbu roku, kterou byla Hamletova improvizace, orchestrální dílo z roku 1962-1963. Miloslav Kabeláč se nadále věnuje skladatelské činnosti.

Charakteristika režijní práce Miloslava Kabeláče je zaměřena na tvorbu vokálně instrumentální, orchestrální sklady, skladby pro sólový nástroj či skladby pro komorní instrumentální soubory. Důležitou součástí režijní práce byla celková kvalita provedení práce, zaměření se na interpretaci sklady. Jako režisér poznal Kabeláč velké množství hudby, snažil se hudbu poznávat do hloubky a detailně proniknout do problematiky interpretace. V první etapě své práce se více věnuje tvorbě pro komorní soubory, po odchodu z rozhlasu kvůli nacistické okupaci se dostává do ústraní. Návrat do rozhlasu, který Kabeláč znal před válkou, byl nečekaný. Rozhlas není tak mohutný jako kdysi, a tak se věnuje pouze režijní práci²¹.

Nejznámější díla

- Neustupujte!
- Dechový sextet
- Sonáta pro violoncello a klavír
- Dva kusy pro housle a klavír
- 1. a 2. symfonie
- Zrcadlení
- Mysterium času
- Osm invencí
- Osm ricercarů
- Rybářská ukolébavka
- Modré nebe
- Hamletovská improvizace pro velký orchestr²²

²¹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 226

²² NOUZA, Zdeněk. *Miloslav Kabeláč: tvůrčí profil skladatele.*, s. 38

4 ODOBÍ 50. LET 20. STOLETÍ

4.1 Otmar Mácha 2. 10. 1922 – 14. 12. 2006

Otakar Mácha se narodil 2. října 1922 v Mariánských Horách, v rodině horníka, kamnáře. Po absolvování ostravského gymnázia, studoval pražskou konzervatoř, obor kompozice u Františka Míty Hradila. Též studoval na mistrovské škole u Jaroslava Řídkého kompozici.

V roce 1945 Mácha nastupuje do Československého rozhlasu, nejprve jako hudební režisér, později jako ústřední dramaturg hudebních programů. Na pozici hudebního režiséra pracoval po boku Miloslava Kabeláče, který řídil tým režisérů, či Václava Trojana a dalších. S nimi se Otmar Mácha snažil detailně proniknout do problematiky interpretace, stanovit hudební poslech tak, aby posluchače zaujal. Jako hudební režisér poznal Mácha mnoho hudby. Nejvíce se však věnoval hudbě z rodného kraje, severní Moravy. Velkými vzory pro jeho skladatelskou a režijní činnost byli Antonín Dvořák a Leoš Janáček. V roce 1962 rozhlas opouští, důvodem je touha více se soustředit na skládání hudby.

Mácha se však nejvíce věnoval skladatelské činnosti. V jeho skladbách jsou patrné moravské a slezské nápěvky, které dovedl spojit s lidovou poezií a orchestrální a sborovou technikou. Skladby jsou velmi emotivní, vypjaté, a proto posluchače tak nadchly. Největší ohlas Otmarových skladeb je znát u umělců např. Marty Krásové, která provedla Písňe mužů na Kiplingovy verše, Jan Soumar přednesl písňový cyklus pro děti Mateří douška.

Orchestrální skladby byly hrány orchestrem České filharmonie, jeho díla se často hrála v Národním divadle, či programech Pražského Jara. Důležitou skladbou jeho života je Variace na téma a smrt Jana Rychlíka, která byla inspirována jeho dlouholetým kamarádem, skladatelem Janem Rychlíkem.

Důležitými osobnostmi pro Otmaru byli Jan Ámos Komenský a Jaroslav Vančura, kterými se nechal inspirovat, a proto vznikla další významná díla: Oratorium odkaz Jan Ámose Komenského, hudba k Vávrovu filmu o Komenském a symfonická suita z ní, opera jezero Ukereve aj.

Dále spolupracoval s houslistou Josefem Sukem, houslistkou Norou Grumlíkovou, klavíristou Jaroslavem Kolářem či souborem Linha Singers, pro tento soubor vznikly tři skladby, za zmínění stojí významné dílo Concerto grosso.

Mácha se též věnoval vokální tvorbě pro děti, zpívané či určené k poslechu, a učení dětí. Spolu s Lubošem Fišerem, Zdenkem Lukášem a Sylvíí Bodorovou byl členem skupiny Quattro. Zároveň skládal hudbu pro televizi, k mnoha filmům či napsal doprovod ke spartakiádám. Za svou tvorbu byl Otmar Mácha mnohokrát oceněn. V Praze roku 2006 umírá.

Charakteristika režijní práce Otmara Máchy se zaměřuje na detailní proniknutí problematiky improvizace. Důležitým prvkem byl sklon k lidové hudbě. Snažil se posluchačům nabídnout takovou hudbu, která není těžká na pochopení a zároveň pro lid známá. Roku 1962 rozhlas opouští a nadále se věnuje skladatelské činnosti.

Nejznámější díla

- Slovenská rapsódie
- Variace na smrt Jana Rychlíka
- Moravské lidové tance
- Polapená nevěra
- Broučci
- Petr Brandl
- Okres na severu
- Oratorium²³

²³ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 561

4.2 Josef Vobruba 6. 9. 1932 – 13. 8. 1982

Josef Vobruba se narodil 6. září 1932 v Kamenné Žehrovici nedaleko Kladna. Vystudoval Kladenské gymnázium. Po studiu gymnázia, studoval pražskou konzervatoř, obory skladba a dirigování.

Po absolvování pražské konzervatoře Vobruba nastupuje do Československého rozhlasu jako hudební režisér, později začal spolupracovat jako dirigent s Tanečním orchestrem Československého rozhlasu. Na pozici režiséra spolupracuje s Otmarem Máchou aj. Společně se snažili proniknout do problematiky interpretace, starali se o poslechový program rozhlasu a především se zaměřovali na stanovení hudebního poslechu tak, aby zaujal širokou veřejnost. Mimo jiné měl na starost písničkovou produkci pro Taneční orchestr Československého rozhlasu, žánru pop - music. Spolupracoval s Kamilem Hálou, který vedl jazzovou sekci toho samého orchestru, která se nazývala Jazzový orchestr Československého rozhlasu²⁴.

V polovině 60. let Vobruba tvoří i pro pražské divadlo Rokoko, kde nejvíce spolupracuje se zpěváky Helenou Vondráčkovou, Václavem Neckářem, Martou Kubišovou. Známý byl i v autorské činnosti, jeho písně zpívali Karel Gott, Jana Petřů či Karel Hála. Též zkomponoval duet Hříbě, pro Helenu Vondráčkovou a Václava Neckáře²⁵.

V letech 1968 – 1970 se stává dirigentem orchestru, který doprovázel trio Golden Kids. Pro Helenu Vondráčkovou byl Vobruba významný člověk: *„Byl to dirigent, který měl úžasný cit na písničky a hity. Často je pro mě i mé kolegy vybíral. Dokázal se trefit žánrem. Skvělý člověk, který mě hudebně přivedl do světa šoubyznysu“*²⁶.

²⁴ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 575

²⁵ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 616

²⁶ TOMEŠ, Josef a Alena LÉBLOVÁ. *Československý biografický slovník.*, s. 788

V roce 1971 se Josef Vobruba stává kapelníkem Tanečního orchestru Československého rozhlasu. Během své činnosti kapelníka poznává Vladimíra Popelku, který v orchestru působil jako aranžér. Za vedení Josefa Vobruby se orchestr stává prestižním tělesem, natáčí instrumentální alba, vystupuje na mnoha hudebních festivalech, televizních pořadech. Dále spolupracuje se zpěváky Pavlem Novákem, Jitkou Zelenkovou či Jiřím Kornem.

Po náhlé smrti Josefa Vobruby vedení Tanečního orchestru Československého rozhlasu převzal Felix Slováček, který orchestr vede dodnes.

Charakteristika režijní práce Josefa Vobruby byla zaměřena na pop – music, práce v rozhlase byla pro něj velkou zkušeností, byl tak obohacen o mnoho žánrů, v rozhlase spolupracoval s režiséry, kteří se oproti němu věnovali především lidové poezii či artificiální hudbě. Díky mnoha zkušenostem mohl svoji režijní kariéru posouvat dál, a tak spolupracoval s mnoha známými interprety. Pro ně vybíral písničky, které se často staly hity, interpreti i díky němu sklízeli úspěchy²⁷.

Díla, na kterých se podílel

- Ostrov
- Hříbě
- Nebeský kovboj
- Píseň pro Rudolfa III.
- Variace – modernizované variace na klasickou hudbu
- V pravé poledne – zlatá deska
- Konstelace Josefa Vobruby
- Neckář Václav – Kolekce 14 Pokus o autoportrét
- Bratislavská lýra²⁸

²⁷ TOMEŠ, Josef a Alena LÉBLOVÁ. *Československý biografický slovník.*, s. 779

²⁸ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 224

5 60. LÉTA 20. STOLETÍ A UVOLNĚNÍ POMĚRŮ

5.1 Jaroslav Krček „nar.“ 22. 4. 1939

Jaroslav Krček se narodil 22. 4. 1939 ve Čtyřech Dvorech u Českých Budějovic. Jeho otec Josef Krček byl tovární dělník, matka Růžena Krčková byla švadlena v domácnosti. Ve svých 14 letech začínal hrát na harmoniku, se svým bratrem docházeli do mládežnického souboru Elán. V témž roce napsal svou první skladbu Tango pro Věru. Jaroslav Krček studoval v pedagogickém oddělení Hudební školy B. Jeremiáše v Českých Budějovicích²⁹.

Po pedagogickém oddělení studoval konzervatoř v Praze, obor skladba a dirigování. Po absolvování konzervatoře se po dobu šesti let stal sbormistrem plzeňského smíšeného sboru Česká píseň, zároveň působil jako hudební režisér v Československém rozhlasu v Plzni. Jako hudební režisér se nejvíce věnoval třem hudebním liniím a to lidové, historické a soudobé hudbě. Což bylo patrné na hudebním vysílání. V plzeňském Československém rozhlasu však působil krátce. Po odchodu se dále věnoval také hudební režii a to ve vydavatelství Supraphon v Praze, kde působil po dobu pěti let. V té době spolupracoval s významnými soubory a dirigenty Jiřím Bělohlávkem, Václavem Neumannem aj. Jako režisér se podílel s Českou filharmonií na nahrávce Mé vlasti. Ta se stala první digitální nahrávkou v Československu a dostala řadu ocenění. Od roku 1975 se věnuje skladatelské a interpretační činnosti³⁰.

Stal se spoluzakladatelem hudebně – tanečního souboru Chorea Bohemia. Díky Jaroslavu Krčkovi vznikla hudební, instrumentální a pěvecká složka Musica Bohemica. Od 80. let Musica Bohemia působí samostatně pod vedením Jaroslava Krčka v rámci Symfonického orchestru hl. města Prahy. Pod Krčkovým vedením se soubor Musica Bohemia stává významným souborem, který vystupuje na domácí i zahraniční scéně.

²⁹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 529

³⁰ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 571

Krček se též velmi zajímal o folklórní scénu, zaujal ho především jihočeský a západočeský folklor. Specializoval se na folkloristickou problematiku, zejména vyhledával nejstarší památky lidové hudby, ty pak uváděl zpět do současného hudebního života. Je autorem mnoha lidových písní a tanců. Jeho skladby se výrazně odlišují od prostých úprav právě svým osobitým stylem a vysokým stupněm stylizace. Jaroslav Krček se stal autorem mnoha rozsáhlých skladeb symfonických, komorních i vokálních. Také v těchto skladbách je zřetelný vyhraněný názor nepodléhající době. Krček nikdy nevyznával žádnou ortodoxní uměleckou víru, nezajímal se o určená pravidla a nepodléhal mnohým skladebním technikám, které se po době zákazů v šedesátých letech vytvořily. Vždy usiloval o to, aby jeho hudba byla pozitivní, zábavná a především, aby zaujala posluchače svými vlastními myšlenkami.

Charakteristika režijní práce Jaroslava Krčka by se dala rozdělit na několik etap. V první řadě se věnoval třem liniím, historické, soudobé a lidové hudbě, která byla zřetelná v jeho režijní práci v Československém rozhlase. Avšak největší vlnou pro jeho režijní tvorbu byla lidová poezie, která ho směřovala k novému zrealizování starých lidových písní. Práci hudebního režiséra se však nezabýval dlouho, proto nemůžeme více rozebrat jeho režijní práci.

Nejznámější díla

- Tři taneční etudy, pro velký orchestr
- Tři jazzové etudy, pro velký orchestr
- Famfáry pro dechový orchestr
- I. symfonie
- Hudba pro violu a klavír
- Suita semplice, pro flétnu, pikolu a hoboj
- Musica per Musica Bohemica, pro komorní soubor
- Česká mše pro sóla, sbor a komorní orchestr
- Slavičkové a bubeník. Skladba na lidovou poezii pro smíšený sbor a bicí nástroje

- Hej, radost má. Suita na lidovou poezii pro dětský sbor a klavír³¹

5.2 Vlastimil Hála 7. 7. 1924 – 29. 7. 1985

Vlastimil Hála se narodil 7. 7. 1924 v Souši nedaleko Mostu. Měl mladšího bratra Kamila, který se stal skladatelem, klavíristou, dirigentem a aranžérem. Vlastimil studoval obchodní akademii, po studiu zakládá vlastní orchestr Swing Stars. Pod vedením Karla Vlacha se stal Hála dlouholetým trumpetistou orchestru Karla Vlacha, pro který nejen hrál, ale také aranžoval a komponoval.

Hudebně se vzdělával u Unie hudebníků a soukromě u skladatele Jana Rychlíka. Při odchodu do penze pracoval jako hudební režisér Československého rozhlasu Praha, kde působil po dobu jedenácti let. Ve své práci se Hála věnoval širokým žánrům. Zaměřoval se na orchestrální skladbu, jazz, muzikály, scénickou hudbu, hudbu pro filmy a televizi. Jako režisér byl známý svou pečlivostí a jemností pro aranžování. Spolu s týmem režisérů se Hála snažil představit hudbu tak, aby zaujala širokou škálu posluchačů. Což bylo patrné při vysílání nejen umělé hudby, ale také hudby neartificiální, především jazzové hudby. Hála pracoval nejen v rozhlase, ale také byl členem vedení Svazu českých skladatelů, kde se stal vedoucím jazzové sekce. Snažil se spolupracovat na vytvoření charakteristické podoby české populární hudby.

Jako hudební skladatel se prosadil psaním hudby pro film, jeho práce se zaměřovala na přesné zaměření žánrových dispozic pro určitý film. Na hudbě k filmům často spolupracoval s Jiřím Bažantem, Janem Rychlíkem či Jiřím Maláskem. Dále spolupracoval s filmovým režisérem Oldřichem Lipským nebo s Milošem Makovcem. Jeho skladatelská činnost v oblasti filmů byla tak oblíbená, že se postupně ozývali další režiséři, kteří měli zájem o spolupráci. Hála se nezabýval jen skladatelskou činností. Za zmínění též stojí hudební aranžování či psaní odborných článků a publikací. Jeho profesionální úroveň byla natolik ceněná, že sám Hála byl naprosto vytížený svojí prací.

³¹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 544

Vlastimil Hála byl několikrát ohodnocen mnoha vyznamenáními či cenami. Za film Starci na chmelu Hála v roce 1965 dostal Zvláštní uznání za funkční využití písni ve filmu. Spolu s Rychlíkem Hála dostal v roce 1964 cenu v kategorii hudebního filmu, cena byla za hudbu k filmu Limonádový Joe aneb Koňská opera.

29. července 1985 Hála umírá na neznámém místě. Ještě krátce před smrtí byl Vlastimil Hála jmenován zasloužilým umělcem. Byl významný skladatelem, trumpetistou, rozhlasovým režisérem a aranžérem.

Charakteristika režijní práce Vlastimila Hály byla směřovaná na moderní hudbu, převážně se snažil upoutat posluchače v jazzové sekci. Posluchačům tak umožnil vnímat nejen vážnou hudbu, ale také hudbu zábavnou a další nonartificiální. Věnoval se důkladnému zpracování jednotlivých skladeb, tak aby to posluchače zaujalo. Proto vybíral z mnoha žánrů. I přes velkou oblibu moderní hudby zaměřoval svoji práci také na hudbu orchestrální, muzikálovou či hudbu pro divadla. Jeho režijní práce v rozhlase byla velmi úspěšná. Proto se dá říci, že jako hudební režisér Československého rozhlasu v Praze vnesl do vysílání modernější vlnu.

Nejznámější díla

- Pan Tau
- 6 medvědů s Cibulkou
- Happy End
- Starci na chmelu
- Hvězda jede na jih
- Prázdniny s Minkou
- Čtyři vraždy stačí, drahoušku
- Limonádový Joe aneb Koňská opera
- Láska nebeská
- Blues pro EFB
- Tři chlapi na cestách³²

³² http://www.rozhlas.cz/nakladatelstvi/autori/_zprava/101295

5.3 Jan Slimáček „nar.“ 31. 7. 1939

Jan Slimáček se narodil 31. 7. 1939 v moravském městě Kelči. Vyrůstal v zemědělské rodině, jeho otec a děda hráli amatérsky na housle. V rodném městečku se tradičně hojně zpívalo. Jana Slimáčka však nejvíce přitahovaly varhany, hrou na varhany ho výrazně ovlivnil výborný kelčský varhaník Jaroslav Očenášek. Také studoval hru na klavír u místních pedagogů Františka Kratochvíla a Květy Duřpekové. Za varhany Jan Slimáček poprvé zasedl v jedenácti letech ve farním kostele v Kelči, kde hrál do odchodu za studiem v Kroměříži.

Jana Slimáčka hudba natolik zaujala, že se rozhodl studovat Vyšší hudební školu v Kroměříži, kde byl ve svých patnácti letech přijat. Zaměřoval se na dva obory, hru na flétnu, hru na varhany. Na škole poznal nejen důkladné základy hudební teorie, ale poznal i hudební zákonitosti. Díky těmto znalostem se u Slimáčka projevil zájem o komponování. Ve třetím ročníku začal s prvními skladatelskými pokusy. Vyšší hudební školu dostudoval v roce 1959, avšak dále pokračoval ve studiu na konzervatoři v Praze. Po přijetí se stal žákem Miloslava Kabeláče.

Během studia na konzervatoři se seznámil s Janem Málkem a Jaroslavem Krčkem, kteří již spolupracovali se studiem Československého rozhlasu v Plzni. Slimáček po studiích a ukončení vojenské služby snažil získat zaměstnání v Československém rozhlase v Plzni. Rozhlas Jana Slimáčka zaměstnává v roce 1964, nejprve jako externistu. Při externí práci učil na Lidové škole umění. Plný pracovní úvazek v rozhlase dostává po úspěšném konkurzním řízení v roce 1967, kde pracuje na pozici hudebního režiséra. Zároveň se věnuje skladatelské činnosti, napsal Symfonietu pro smyčce, tato skladba měla premiéru v plzeňském rozhlasovém studiu v provedení Plzeňského rozhlasového orchestru. Na vyžádání Krajského studia Československého rozhlasu v Plzni Slimáček píše čtyřvěté orchestrální dílo Musica per orchestra. Jako hudební režisér se Jan Slimáček zaměřoval nejen na orchestrální hudbu, vokální skladby či komorní skladby. Snažil se zaujmout mnoho posluchačů.

Charakteristika režijní práce Jana Slimáčka směřovala ke zvukové barevnosti skladby či hudebního projevu. Zaměřoval se především na vážnou hudbu, kterou se snažil prosadit v rozhlasu. Též spolupracoval s rozhlasovým orchestrem, pro který napsal jako skladatel několik skladeb, ale především věnoval pozornost výběru repertoáru pro orchestr tak, aby zaujal širokou škálu posluchačů. Režijní práce Slimáčka byla inspirována Miloslavem Kabeláčem, který pro rozhlas též pracoval.

Nejznámější díla

- Symfonieta pro smyčce
- Musica per orchestra
- Dramatický obraz
- Rapsodické variace pro klavír a orchestr
- Písně a říkadla pro dětský sbor a dechový sextet
- Tři studie pro klavír
- Malá svita pro flétnu a klavír
- Suita pro dechy
- Variace pro akordeon
- Mírový pochod, dětský sbor a klavír
- Tři tance pro dvoje housle
- Nezbedné kolečko pro flétnu a klavír³³

³³ FIALA, Jaroslav. *Portréty plzeňských skladatelů.*, s. 3

6 70. LÉTA A OBDOBÍ NORMALIZACE V ČESKÝCH ROZHLASECH

6.1 Jaroslav Zich 17. 1. 1912 – 20. 4. 2001

Jaroslav Zich se narodil 17. 1. 1912 v Praze. Byl hudební estetik, vysokoškolský pedagog, hudební režisér, skladatel a klavírista. Studoval Reálné gymnázium v Praze, pak na Univerzitě Karlově vystudoval na přírodovědecké fakultě matematiku a fyziku. Zároveň studoval hudební vědu na filozofické fakultě. Na mistrovské škole se Jaroslav Zich zaměřoval na skladbu, kterou vyučoval Josef Bohuslav Foerster³⁴.

Jaroslav Zich byl výborný klavírista. V roce 1930 se stává členem Zichova klavírního tria, ve složení Ladislav Němeček, který hrál na housle, a Otakar Zich, který ovládal hru na violoncello.

Od roku 1937 Zich pracuje v Československém rozhlase, nejprve v pražské redakci, později jako zvukový a hudební režisér. Též pracuje na pozici redaktora hudebního programu, redaktora vážné hudby a zástupce vedoucího hudebního odboru. V rozhlase se věnuje především komorní, vokální a orchestrální hudbě. Avšak nebrání se různým experimentům. Jeho práce směřovala k vývoji poslechu vážné hudby, proto se snažil upoutat diváky nejen posluchačskou vášní, ale též hudebními programy, které se důkladně zaměřují na uměleckou hudbu. V Československém rozhlase působil patnáct let.

Po založení Akademie múzických umění byl Jaroslav Zich pověřen rolí pedagoga. Zde vyučoval estetiku na hudební fakultě. Po odchodu z rozhlasu se Zich stává docentem, později profesorem. V rozmezí tří let zastává funkci děkana Hudební fakulty AMU, též se stal vedoucím Katedry teorie a dějin hudby na HAMU. Po ukončení pracovního poměru v roli pedagoga, stále působí jako člen Umělecké rady HAMU.

³⁴ FIALA, Jaroslav. *Portréty plzeňských skladatelů.*, s. 4

Velkou část svého života se Jaroslav Zich zabýval bádáním nad skladatelskou a vědeckou prací svého otce Otakara Zicha. Zejména se věnoval hudebně interpretační problematice, také její estetické stránce.

Skladatelská činnost směřovala především ke komorní, vokální a orchestrální kompozici. Za skladatelskou činnost získal řadu ocenění. Cenu Českého komorního spolku za Smyčcový kvartet C dur či cenu Svazu skladatelů za Rapsodii pro violoncello a orchestr³⁵.

Charakteristika režijní práce Jaroslava Zicha se uplatnila v jeho znalostech především artificiální hudby. Jeho práce byla precizně zpracována, posluchačům předána v nejlepších kvalitách. Nejoblíbenějším žánrem Jaroslava Zicha byla komorní, vokální a orchestrální hudba, což bylo patrné na vysílání.

Nejznámější díla

- Smyčcový kvartet C dur
- Rapsodie pro violoncello a orchestr
- Dvě skladby pro klavír
- Jitřní zpěv: smíšený sbor na slova Františka Branislava
- Malá serenáda pro dechové kvinteto
- Letmý host: cyklus písní pro střední hlas a orchestr, na slova Viktora Dyka
- Romance helgolandská: melodram s orchestrem na slova Jana Nerudy
- Impromptu pro klavír³⁶

³⁵ FIALA, Jaroslav. *Portréty plzeňských skladatelů.*, s. 5

³⁶ SMOLKA, Jaroslav. *Jak jsem je znal: vzpomínky na některé osobnosti hudební kultury, zejména české.*, s. 112

7 80. LÉTA

7.1 Radek Rejšek „nar.“ 6. 7. 1959

Jaroslav Rejšek se narodil 6. července 1959 v Praze. Studoval konzervatoř v Praze, obor kompozice u Jindřicha Felda a Oldřicha Semeráka, též studoval hru na trubku u Václava Junka a Josefa Svejkovského. Po konzervatoři pokračoval v pražském studiu kompozice na AMU a na brněnském JAMU³⁷.

V roce 1988 Radek Rejšek nastupuje do rozhlasu jako hudební režisér a čtyři roky později též jako hudební redaktor na stanici Český rozhlas 3 Vltava. Jako hudební režisér se realizoval na projektu Historické varhany Čech a Moravy a Zvony, celý tento projekt hudebně režíroval. Dále se podílel na projektu Liturgický rok v gregoriánském chorále. Zde musel spolupracovat se souborem Schola Gregoriana Pragensis, se kterým nadále spolupracoval i mimo Český rozhlas. Radek Rejšek se stal vyhledávaným hudebním režisérem pro nejrůznější vydavatelství, díky realizaci snímků varhanní, komorní hudby či jiných žánrů. Podílel se na vzniku 97 CD. Dále se podílel na vysílání soudobé a elektroakustické hudby. Z rozhlasu Rejšek odchází v roce 2007³⁸.

Radek Rejšek se v roce 1997 stal místopředsedou Společnosti pro elektroakustickou hudbu. Spolupracoval s Městským divadlem v Mostě v oblasti scénické hudby. Byl také sbormistr pěveckého sdružení Foerster v Benátkách nad Jizerou a dívčího pěveckého sboru Collegium carillonér. Též přispěl k renovování zvonkohry pražské Lorety. V roce 1997 byl přijat do mezinárodní organizace Eurocarillon. Díky hře na zvonkohru se Radek Rejšek snaží prosadit hru na zvonkohru do podvědomí široké veřejnosti. Dodnes je uznávaný hráč na tento nástroj u nás. Jako člen Eurocarillonu několikrát reprezentoval naši zemi na zahraničních akcích. V roce 1995 v Annecy, 1996 Lyon, 1997 Barcelona, 1998 Berlín, 1999 Amsterdam, 2000 Birmingham, 2001 Praha, 2002 Bruggy, 2003 Cobh, 2004 Amsterdam, 2006 Birmingham aj.

³⁷ SMOLKA, Jaroslav. *Jak jsem je znal: vzpomínky na některé osobnosti hudební kultury, zejména české.*, s. 113

³⁸ SMOLKA, Jaroslav. *Jak jsem je znal: vzpomínky na některé osobnosti hudební kultury, zejména české.*, s. 114

Rejšek jako hudební skladatel je zastáncem tradiční a praxí ověřené hodnoty. Nevyhýbá se experimentu, snaží se o vložení těchto principů u žánrů, kde se to často neočekává třeba u elektroakustické hudby. V dnešní době se spíše přiklonil k tradiční formě s výrazným uplatněním tonality a klasických souzvuků.

Charakteristika režijní práce Radka Rejška je směřována na realizaci velkých projektů, které jsem zmínila výše. Dále se podílel na vysílání soudobé a elektroakustické hudby, varhaní i komorní hudby. Dnes patří mezi uznávané hudební režiséry, skladatele, hráče na zvonkohru a redaktory.

Nejznámější díla

- Zastavení u starých varhan
- Poezie sedmého tónu
- Ofélie
- Ludus spatii
- Tři obrazy Jana Zrzavého
- Tichá hudba chvály pro velké varhany
- Stomatologická minirapsodie
- Ave Maria pro soprán a smíšený sbor
- Otče náš pro smíšený sbor a varhany
- Tři studie pro zvonkohru
- Cantio matuti
- Náhrobní kámen
- Ave virgo gloriosa – pro zvonkohru³⁹

³⁹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu.*, s. 468

8 90. LÉTA A SOUČASNÁ ROZHLASOVÁ TVORBA

8.1 Emil Skoták „nar.“ 1954

Emil Skoták se narodil v roce 1954 v Brně, vyrůstal v rodině hudebníků. Od pěti let začal hrát na klavír. V roce 1975 vystudoval brněnskou konzervatoř, kde se zabýval hrou na trubku. Hra na trubku byla pro Emila velmi podstatná, protože s ní hrál ve Státní filharmonii Brno, s filharmonií procestoval mnoho zahraničních zemí. Též absolvoval studium na JAMU v Brně, studoval dirigování u profesora Trhlíka a profesora Jílka. Po splnění vojenské služby působil Emil Skoták jako dirigent Severočeské státní filharmonie v Teplicích, také působil na pozici sbormistra a dirigenta v Hudebním divadle v Brně, v Brněnském filharmonickém sboru. V roce 1992 Emil Skoták odjíždí do Rakouska na dvouměsíční stáž u dirigenta Martina Turnovského.

V roce 1991 Emil Skoták nastupuje do Českého rozhlasu Brno na pozici hudebního režiséra. V roli režiséra se Emil Skoták zabývá nejen hudbou barokní, ale i současnou. Nebrání se však myšlence spojit symfonickou hudbu s jazzem, swing či muzikál. Jako hudební režisér však vydržel pracovat poměrně krátce. Již před působením v rozhlasu učil na brněnském JAMU, kde učí dodnes. Na JAMU vyučuje řízení orchestru, repertoár oboru a sluchová analýza. Ve svém volném čase organizuje pro studenty dirigování cvičný orchestr, také vede dirigentské kurzy.

Mezi jeho spolupráce se řadí práce se souborem Ars Incognita, či řídí různé symfonické orchestry, podílí se na významných hudebních projektech a to s Městským divadlem v Brně. Např. Sny svatojánských nocí, Bastard, West Side Story aj. Na vydání těchto projektů na CD se Skoták podílel jako hudební režisér.

Charakteristika režijní práce Emila Skotáka je velmi obtížně definovatelná. Nevěnoval se jen jednomu žánru či stylu. A tak bychom mohli říci, že Emil Skoták za dobu působení v rozhlase přinesl mnoho zajímavých projektů od swingu, symfonickou hudbu s jazzem či orchestrální hudbu. V Českém rozhlasu Brno působil velmi krátce, proto je velmi obtížné jeho práci ohodnotit⁴⁰.

⁴⁰ <http://hf.jamu.cz/seznam-pedagogu/staff/skotak.html>

9 SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH REŽISÉRŮ Z ŽÁNROVÉHO HLEDISKA

V této kapitole se budeme zaměřovat na srovnání jednotlivých režisérů z žánrového hlediska, z hlediska politické situace, či působení v rozhlase. Důležitou složkou srovnání je doba působení jednotlivých režisérů v rozhlasech. Významnou roli zde hraje cenzura, nesouhlas s politickým systémem či nacistická okupace. Dále je důležitým prvkem vlastenectví, umělecká dědičnost.

Po delším bádání nad všemi režiséry jsme došli k názoru, že nejdůležitějším prvkem pro každého autora je vzdělání, zkušenosti a též daný vzor u jednotlivých režisérů. Vzorem jim byli profesori, které měli na školách, rodiče nebo světoví skladatelé.

Nejčastějším žánrem v každé charakteristice hudebního režiséra je lidová píseň či poezie spjatá s vlastenectvím z různých krajů. Slavický, Mácha a Krček jsou spjati s lidovou tvorbou.

Dále tu máme zaměření na uměleckou hudbu, která též převažuje skoro u všech režisérů. Avšak se rozděluje na hudbu vokální, instrumentální, orchestrální či komorní, ale také varhanní hudbu, operní. Hála je typickým vzorem orchestrální hudby. Rejšek má cit pro varhanní hudbu. Trojan pro operní. Zich se zaměřuje na komorní a vokální hudbu. Skoták a Slimáček se věnují orchestrální hudbě. Avšak největší zastoupení umělecké hudby je u Miloslava Kabeláče, zde musíme zmínit nacistickou okupaci, kdy Kabeláč musí odejít do ústraní, a tak jeho režijní práce na čas zaniká.

Posledním žánrem je zde nonumělecká hudba, která se zaměřuje na jazz, swing, muzikální hudbu, pop – music, hudbu k filmům. Zde má své zastoupení Trojan, který je typický pro filmovou hudbu. Vobruba se věnuje pop – music. Hála směřuje k jazzu spolu se Skotákem, který ještě prosazuje swing.

10 ZÁVĚR

Profese hudebního režiséra je nezbytnou součástí nejen rozhlasového týmu. První zmínka o profesi hudebního režiséra je spjata s Miroslavem Kabeláčem, který byl historicky prvním československým hudebním režisérem. Byl osobností, která dokázala spojit uměleckou a technickou oblast. V dnešní době gramofonové společnosti převážně preferují režiséra, který je zaměřený na producentenskou činnost, kdežto v rozhlase, kde mají velkou produkci, vlastní dramaturgii, se preferuje režisér zaměřený na studiového realizátora.

Tato práce mne přivedla k bádání o historii rozhlasu v Čechách, o historii celoplošných stanic Českého rozhlasu či regionálních rozhlasových stanic. Dále jsem se dozvěděla mnoho důležitých poznatků o životě jednotlivých hudebních režisérů, zaměřovala jsem se na jejich život, tvorbu či charakteristiku režijní práce. Charakteristika režijní práce jednotlivých režisérů byla ovlivněna dobou, ve které pracovali. Velkým problémem byla cenzura, či napjatá situace po válce. Vzhledem k tomu, že se jednalo o období plné politického útlaku a cenzurních zásahů, někteří režiséři se museli na nějaký čas schovávat, či dokonce vydávat svá díla pod pseudonymem. Bohužel jsem se utvrdila v tom, že politická situace po roce 1945 byla těžká a nepřející svobodné tvorbě. Při studiu různých pramenů jsem se dozvěděla mnoho důležitých poznatků, které mi velmi pomohly při psaní této práce.

Tato práce může mimo jiné sloužit jako základ pro další výzkum, nebo jako stručná historie rozhlasu v Čechách, historie regionálních stanic i celoplošných stanic Českého rozhlasu či poskytné přehled o režisérech od 2. poloviny 20. století, o jejich životě a charakteristice jejich práce.

11 RESUMÉ

Tato bakalářská práce se ve své první části zabývá historií celoplošných stanic Českého rozhlasu. Od první zmínky, přes politickou situaci, až po dnešní vysílání. Dále popisuje regionální rozhlasové stanice, ve kterých je nastíněná historie jednotlivých stanic od vzniku, průběh vývoje a současné vysílací stanice. Druhá část je pak věnována bližšímu pohledu na hudební režiséry v období 2. poloviny 20. století. Také se zaměřuje na charakteristiku režijní práce jednotlivých režisérů.

In the first part of the thesis I list the history of nationwide Czech Radio Stations. From the first steps to the political situation and today`s broadcasting. Further on it also follows up the regional radio stations, which outlined the history of the individual stations from the inception, development and progress of the current broadcast station. The second part is devoted into a close look at the musical directors during the second half of the 20th century. It also focuses on the characteristics of directorial work of individual directors.

12 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Literatura

1. BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 439 s. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.
2. FIALA, Jaroslav. *Portréty plzeňských skladatelů*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2006, 42 s. ISBN 80-7043-502-x.
3. JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-86762-00-9.
4. JEŠUTOVÁ, Eva. *99 významných uměleckých osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů*. Vyd. 1. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2008, 198 s. ISBN 978-80-254-1703-4.
5. KRČEK, Jaroslav. *Každý po svém trní: úvahy a dopisy s obrazy Evy Jandějskové*. Ilustrace Eva Jandějsková. Praha: Primus, 1997, 42 s. ISBN 80-85625-68-7.
6. NOUZA, Zdeněk. *Miloslav Kabeláč: tvůrčí profil skladatele*. 1. vyd. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Kabinet hudební historie, 2010, 541 s. ISBN 978-80-87112-37-3.
7. PACOVSKÝ, Jaroslav. *Na vlnách rozhlasu: (1923-1993)*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 1993, 158 s.
8. SMOLKA, Jaroslav. *Jak jsem je znal: vzpomínky na některé osobnosti hudební kultury, zejména české*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2014, 193 s. ISBN 978-80-7331-302-9.
9. TOMEŠ, Josef a Alena LÉBLOVÁ. *Československý biografický slovník*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1992, 837 s. ISBN 8020004432.

Zdroje

1. <http://hf.jamu.cz/seznam-pedagogu/staff/skotak.html>
2. http://www.rozhlas.cz/nakladatelstvi/autori/_zprava/101295
3. <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

13 SEZNAM PŘÍLOH

1. Obr. 1- SLAVICKÝ Klement (<http://blogs.yahoo.co.jp/mitosya/30156491.html>)
2. Obr. 2 – TROJAN Václav (<http://leccos.com/index.php/clanky/trojan-vaclav>)
3. Obr. 3 – KABELÁČ Miloslav (<http://www.osobnosti-kultury.cz/miloslav-kabelac-4317.html>)
4. Obr. 4 – VOBRUBA Josef (<http://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/2720/koho-ja-rada-mam-k-zblazneni.html>)
5. Obr. 5 – MÁCHA Otmar (http://www.snipview.com/q/Otmar_M%C3%A1cha)
6. Obr. 6 – KRČEK Jaroslav (<http://www.czechvirtuosi.cz/Hoste/Dirigenti/>)
7. Obr. 7 – HÁLA Vlastimil (http://nc-zpevnik.wz.cz/250_hezkej_den.html)
8. Obr. 8 – SLIMÁČEK Jan (<http://www.musicbase.cz/composers/871-slimacek-jan/>)
9. Obr. 9 – ZICH Jaroslav
(http://www.hudebnirozhledy.cz/www/index.php?page=clanek&id_clanku=1868)
10. Obr. 10 – REJŠEK Radek (http://www.varhany.org/varhanici/radek_re.html)
11. Obr. 11 – SKOTÁK Emil (http://www.bfsbb.cz/bb_soubory/dirigenti.htm)

14 PŘÍLOHY

Obrázek 1-Klement Slavický

Obrázek 2-Václav Trojan

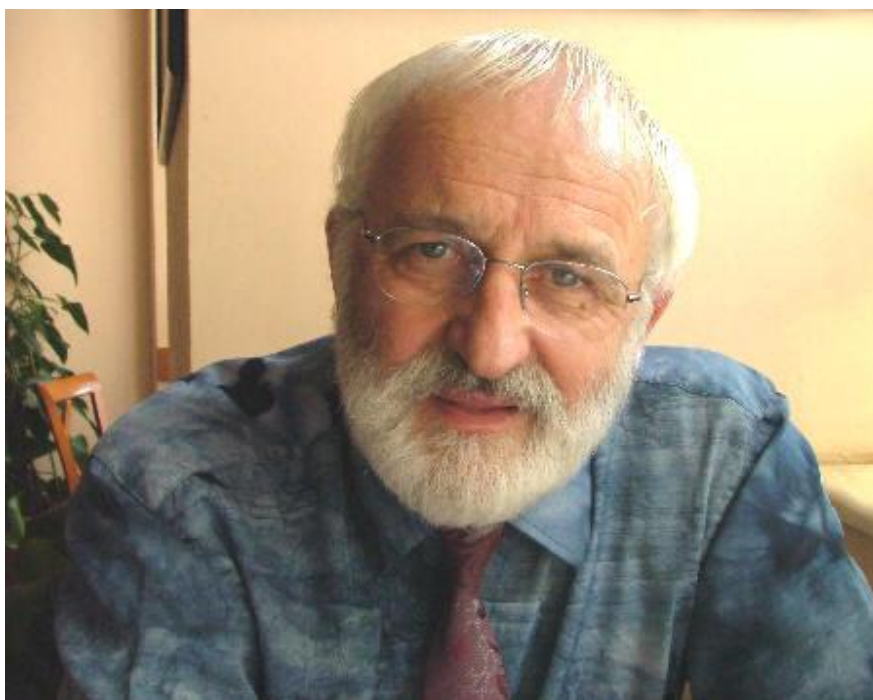
Obrázek 3-Miloslav Kabeláč

Obrázek 4-Josef Vobruba

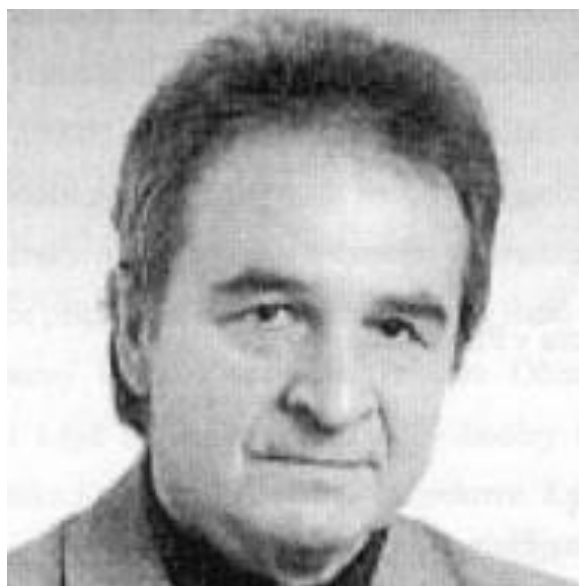
Obrázek 5- Otmar Mácha

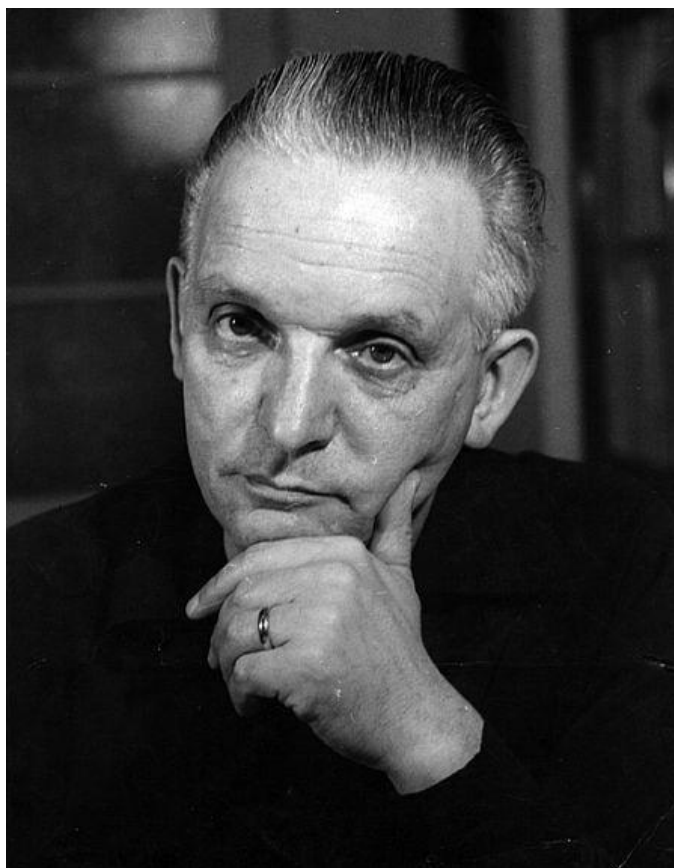
Obrázek 6- Jaroslav Krček

Obrázek 7- Vlastimil Hála

Obrázek 8-Jan Slimáče

Obrázek 9- Jaroslav Zich

Obrázek 10- Radek Rejšek

Obrázek 11- Emil Skoták